

РЕШЕНИЕ

№ 11391

гр. София, 23.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав, в
публично заседание на 23.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **10608** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 68л от Закона за защита на потребителите /ЗЗП/.

Образувано е по жалба, депозирана от „Вива Кредит“ АД срещу Заповед № 6723/ 06. 08. 2024 г. на Председателя на Комисията за защита на потребителите, с която на дружеството на основание чл. 68л, ал. 1 във вр. с чл. 68в във вр. с чл. 68д, ал. 1 във вр. с чл. 68г, ал. 4 от Закона за защита на потребителите е забранено при упражняване на своята дейност за използва нелоялна заблуждаваща търговска практика.

В жалбата се сочат подробни аргументи за незаконосъобразност на оспорения акт, като се иска неговата отмяна.

В съдебното заседание оспорващото дружество се представлява от адв. К., която поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена.

Ответникът – Председателят на КЗП се представлява от юрк. Г., който оспорва основателността на жалбата и моли за нейното отхвърляне.

Административен съд – София град, след като се запозна със становищата на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 10. 07. 2025 г. в КЗП ТО - В. Т. е постъпила жалба от потребител с № ВТ-03-676, касаеща сключен договор за потребителски кредит № 6149291-24. 04. 2025 г. с „Вива Кредит" АД, за сума в размер на 1300 лв. В жалбата се излагат сведения, че при сключване на договора за потребителски кредит, на потребителя е предоставен Стандартен европейски формуляр. Потребителят заявява в жалбата, че на 09. 07. 2025 г. е посетил офиса на „В. Кредит" в [населено място], [улица]и е отправил искане да му бъде предоставена информация за дължимата сума

при предсрочно погасяване на задълженията по договора за паричен заем, но за получаването ѝ му било изискано да заплати такса в размер на 50 лв. Към жалбата е приложил копия на Договор за паричен заем № 6149291-24. 04. 2025 г., Общи условия рамков договор за издаване на електронни пари и предплатена карта Viva Card /изм. 09. 07. 2024 г./

Във връзка с подадената жалба, на 14. 07. 2025 г. длъжностни лица на КЗП са извършили Проверка в офис на „Вива Кредит“ АД в [населено място], [улица] 3. Преди представянето им като длъжностни лица на КЗП, инспекторът от КЗП е пожелал да получи информация за условията за отпусканите потребителски кредити и по-конкретно за получаване на потребителски кредит в размер на 2000лв., който да погасява в рамките на дванадесет месеца. В разговора кредитният консултант е заявил, че вариантите за погасяване на кредита са 14 дни, 17 дни и на 1 месец, като устно е съобщил размера на погасителните вноски при различните варианти на погасяване. Длъжностното лице е пожелало да погасява с месечна погасителна вноска. Предложен е срок за погасяване - 15 месеца, като отново устно е обяснено, че за да получи сумата, е необходимо или да заплати 1 бр. погасителна вноска в размер на 356,22 лв. /гарантираща вноска/, или да получи карта /пластика/, което я освобождава от заплащането на гарантираща вноска. Друго условие за получаване на кредита е било сключването на застраховка, като застрахователната премия ще е в размер на 150 лв. и ще бъде добавена към размера на кредита, т.е. исканата от длъжностното лице сума от 2000 лв. ще бъде увеличена със 150 лв. Инспекторът от КЗП се съгласил на вариант за 15 месечни вноски по 356.22 лв. и получаване на карта /пластика/, при което кредитният консултант е пристъпил към администриране на кредита. Предоставил е за подпис Стандартен европейски формуляр /СЕФ/, в който било отразено, че кредиторът е „Вива Кредит“ АД, а кредитен посредник е „Изипей“ АД, общ размер на кредита – 2150 лв., Част III Разходи по кредита, т. 4. Свързани с договора разходи /т. 4.1, т. 4.2., т. 4.3, т. 4.4/, кредиторът е попълнил „Неприложимо за този вид кредит“, размер на вноската - 190.57 лв. След представянето на длъжностното лице на КЗП е уточнено следното:

- В офиса се отпускат потребителски кредити в размер от 100 до 5000 лв. само от „Вива Кредит“ АД.

Относно разликата в посочената месечна погасителна вноска, посочена в СЕФ - 190,57 лв. и устно съобщената – 356,22 лв., служителят на кредитора е заявил, че посочената в СЕФ вноска не включва таксите по кредита, които са посочени в тарифата.

При проверката на 14. 07. 2025 г. е установено, че на видно място в офиса са поставени: Тарифа на „Вива Кредит“ АД, относима към предлаганите договори за паричен заем, в сила от 01. 07. 2025 г., Общи условия и ред, при който се предоставят парични заеми от „В. Кредит“, бланка на Договор за паричен заем. Относно твърденията в жалбата, служителите в офиса са заявили, че действително потребителят е посетил офиса с искане за предсрочно погасяване и е подал уведомление за предсрочно погасяване на договор за паричен заем от 09. 07. 2025 г. Обяснено му било, че за да получи информация за размера на дължимата сума при предсрочно погасяване, следва да заплати такса в размер на 50 лв., съгласно тарифата на кредитора или да заплати сума в размер на 1241,83 лв. /сумата е към 14. 07. 2025 г./ и няма да заплаща Такса, за което ще му бъде предоставен приходен касов ордер. За да получи документ за активен кредит /актуален дълг/, трябва да заплати 50 лв. С констативния протокол на кредиторът е разпоредено да представи документи във връзка с извършената проверка.

На 18. 07. 2025 г. в КЗП ТО - В. Т. са постъпили документи от „Вива кредит“ АД, като са приложени кредитно досие на жалбоподателя, Стандартен европейски формуляр /преддоговорна информация/. „Вива Кредит“ АД посочва, че получаването на СЕФ е удостоверено от подписа на жалбоподателя към екземпляра на кредитора „Вива кредит“ АД. На кредитополучателя е

предоставен и двустранно подписан погасителен план, като приложение към Договора за паричен заем, който се прилага с документите. Кредиторът представя към досието и сключената Застраховка с дружество „Инстинкт“ като заявява, че дружество „В. Кредит“ е застрахователен агент и като допълнителна дейност предлага предоставяните от това застрахователно дружество продукти. Застраховките могат да се сключат независимо дали лицето ще встъпи или не в заемно правоотношение, както и свободно от лица, които не са кредитополучатели и посетят офис на дружеството - агент. В настоящия случай е уточнено, че застраховката има допълнителен характер и не е задължителна за кредитополучателя.

Според „Вива Кредит“ АД свидетелство за доброволния допълнителен характер е и фактът, че застрахователната премия е заплатена след усвояване на заемната сума, а не е удържана от главницата по кредита. Съгласно условията на застраховката, трети ползващи се лица са и законните наследници на кредитополучателя, а не дружеството-кредитор, срокът на застраховката е 6 месеца и не съвпада със срока на договора за кредит, като застрахованото лице може да се откаже от същата, когато прецени, като отправи искане към застрахователя.

По отношение на изложеното в жалбата относно изготвянето на удостоверение за сума за предсрочно погасяване и цената на същото - кредиторът уточнява, че съгласно чл. 11, ал. 1, т. 12 от ЗПК, потребителят при погасяване на главницата по срочен договор за кредит има право да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания и т.н. Генериране на всякакъв вид други удостоверителни документи е упоменато в Тарифата на дружеството, която е получена в офиса като „таен“ клиент и след това като проверяващ, както и жалбоподателя преди кандидатстването за кредит и се е съгласил с нея.

Подобно на всички кредитни институции /банки/ и финансови институции в Тарифа са изведени този вид административни и допълнителни услуги и цената за тях. Изрично е записано кои са безплатни и за кои се дължи административна такса. Всичко е ясно, прозрачно и предварително предоставено на клиента, както и СЕФ, което му предоставя достатъчно данни, за да направи информиран избор дали да встъпи или не в кредитно правоотношение или да не с възползва от услугите на „Вива кредит“ АД. С документите кредиторът не представя справка за брой сключени договори, с включена застраховка и карта „Viva Card“, и брой сключени договори без включена застраховка и карта „Viva Card“, като твърди, че информацията не се поддържа в електронен вид и не може да се предостави от дружеството „Вива кредит“ АД. Кредиторът изразява становище, че с изискването на такава информация се нарушава основен правен принцип за пропорционалност и размерност при упражняване на контролни функции от административни органи.

На 24. 07. 2025 г. е постъпило допълнително становище от „Вива Кредит“ АД, с което е заявено следното: „Жалбоподателят е депозирал уведомление за предсрочно погасяване, като е поискал и Удостоверение, съдържащо сумата за предсрочно погасяване. На Жалбоподателя не му е отказана информация за дължимите суми при предсрочно погасяване, предоставена му е от служителя на дружеството, след което ѝ е поискал да му бъде предоставена и под формата на удостоверение. Извлечение от сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания не е било предоставено на жалбоподателя, тъй като такава не е поискано от него. На жалбоподателя му е обяснено, че може да получи извлечението безплатно, но той е продължил да настоява да получи Удостоверение, поради което е бил насочен към заплащане на дължимата такса съгласно Тарифата. Във връзка с горното е проведен разговор с жалбоподателя, отново му е предоставена информация за сумата за предсрочно погасяване, като е поканен да посети офиса на дружеството в [населено място] и да получи безплатно исканото удостоверение, в което се

съдържа информация каква част от главницата и договорната лихва по кредита са платени и какъв е остатъкът от задължението му при предсрочно погасяване на задължението му по договора. Жалбоподателят е потвърдил, че ще посети офиса за получаване на удостоверение." От извършената проверка с КП № К-2771530/14. 07. 2025 г. и представените допълнително от дружеството документи е установено следното:

Преди обвързването на потребителите с договор за паричен заем „Вива кредит“ АД прилага търговски условия /сключване на договор за допълнителни услуги застраховка, получаване на карта „В. Кредит"/, необходими за предоставянето на искания кредит от потребителя и предлаганите условия на кредитора. Въпреки че кредиторът твърди с представените документи рег. № ВТ-03-676/18. 07. 2025 г., че застраховката има допълнителен характер и не е задължителна за кредитополучателя, при проверката с КП № 2771530/14. 07. 2025 г. е установено, че за да получи искания потребителски кредит, длъжностното лице от КЗП, в качеството си на „таен клиент“, трябва да сключи договор за застраховка със застрахователна премия в размер на 150 лв., с който размер се увеличава размерът на искания кредит /видно от приложения СЕФ /, да заплати „гарантираща вноска" или да получи карта „Viva Card“.

Въпреки изразеното съгласие в проведения предварителен разговор за сключване на договора за застраховка, длъжностното лице от КЗП е получило Стандартен европейски формуляр, в който в Част III. Разходи по кредита, т. 3 „Изисква ли се за получаване на кредита или за получаването на конкретно предлагани условия задължително сключване на договор за застраховка, свързан с договора за кредит, или друг договор за допълнителна услуга, кредиторът попълва „Не". В Част III. Разходи по кредита, т. 4. Свързани с договора разходи /т. 4.1., т. 4.2., т. 4.3., т. 4.4./, кредиторът е попълнил „Неприложимо за този вид кредит".

Въз основа на така установеното, административният орган е обосновал следните изводи:

На 24. 04. 2025 г. потребителят е получил предварителна информация чрез СЕФ за основните параметри на желаните от него кредит и предлаганите от кредитора условия, както следва: Общ размер на кредита - 1300 лв., срок на кредита - 15 месеца, размер на вноската 117, 26 лв., брой вноски 15 бр., периодичност: месеца, общо дължима сума - 1758.90 лв., лихвен процент по кредита - 40.32%, ГПР - 61.93%, като кредиторът попълва, че при изчисляването на ГПР са взети предвид следните допускания: договорът ще е валиден за посочения в него срок, всяка от страните ще изпълнява точно и в срок задълженията, си, съответно няма да бъдат начислени разходи за събиране, лихви за забава и неустойки за изпълнение на никое от задълженията по настоящия договор. Годишният процент разходите /ГПР/ е изчислен по формулата, посочена в Приложение към чл. 19, ал. 2 от Закона за потребителския кредит.

В Част III. Разходи по кредита, т. 3 „Изисква ли се за получаване на кредита или за получаването на конкретно предлагани условия задължително сключване на договор за застраховка, свързан с договора за кредит, или друг договор за допълнителна услуга, кредиторът попълва „Не". В Част III. Разходи по кредита, т. 4. Свързани с договора разходи /т. 4.1., т. 4.2., т. 4.3., т. 4.4./, кредиторът е попълнил „неприложимо за този вид кредит".

На 24. 04. 2025 г. потребителят е обвързан с договор за паричен заем № 6149291 във връзка с предложение за сключване на договор за паричен заем от 24. 04. 2025 г. със срок 15 месеца, размер на кредита - 1300 лв., годишен лихвен процент – фиксиран 40,32%, ГПР 61,93%, обща дължима сума - 1758,90 лв. На същата дата 24. 04. 2025 г. потребителят е сключил застраховка „Сигурност М." със застраховател „ЗЦ Инстинкт" АД, застраховащ „Вива Кредит" АД, в качеството му на застрахователен агент, което е заявено от кредитора в представеното становище рег. № ВТ-03-676/18. 07. 2025 г. Съгласно приложения с документите застрахователен сертификат № 5149291 /номер идентичен с номера на договора за паричен заем/, застрахователна

премия в размер на 100 лв. е платима еднократно, в деня на издаване на застрахователния сертификат. Административният орган е приел, че в конкретния случай на 24. 04. 2025 г., когато е сключен и договор за паричен заем № 6149291, кредиторът е бил наясно с размера на застрахователната премия /100 лв./, но същият не е включен в размера на ГПР, видно от посочените в СЕФ допускания при изчисляването му, което от своя страна води до извода, че посочения в СЕФ Годишен процент на разходите е неверен, тъй като не включва застрахователната премия.

На 24. 04. 2025 г. потребителят е сключил рамков договор за издаване на електронни пари и предплатена карта Viva Card, сключен с „Изи Пеймънт Сървисиз“ ООД. Съгласно договора потребителят дължи такса за издаване на платежен инструмент 30 лв. Съгласно приложените към жалбата Общи условия рамков договор за издаване на електронни пари и предплатена карта Viva Card /изм. 09. 07. 2024 г./ - Раздел III. Защитни мерки при ползване на електронни пари чрез карта, т. 3.1.1. Процедура за активацията на Карта, заявена в офис на Представителя: „след като клиентът е подписал всички необходими документи във връзка със сключването на договор за кредит с Партньора и е избрал като начин на усвояване на заемната сума посредством издадена от Издателя карта, Клиентът получава лично картата, непосредствено след подписване на посочените документи по кредита и тези, свързани с издаването на картата /Рамков договор и Общи условия за ползването ѝ, ведно с тарифата/”.

Съгласно Раздел I. Дефиниции от Общи условия рамков договор за издаване на електронни пари и предплатена карта Viva Card /изм. 09. 07. 2024 г./, т. 1.1.1. „Издател“ е дружеството „Изи Пеймънт Сървисиз“ ООД, т. 1.1.3. „Партньор“ е дружеството, с което Издателят има сключен договор и което притежава изключителното право да представя средства в полза на Клиента по неговата сметка, за електронни пари при основание на договор за потребителски кредит между Партньора и Клиента. Партньор е дружеството „Вива Кредит“ АД, т. 1.1.22 „Представител“ – „... Представител, който може да сключва Рамков договор от името на Издателя, е дружеството „Вива Кредит“ АД. Съгласно Раздел IX. Тарифа на Издателя за дължимите такси по Карта, притежателят на карта Viva Card дължи следните такси по Издаване на карта – 30 лв.

- Такса зареждане на карта – 10 лв.

- Преиздаване на карта – 30 лв.

- Такса неактивност – 3 лв.

Предвид това административният орган е приел, че сключването на договор за потребителски кредит с „Вива Кредит“ АД е задължително условие за издаване на електронни пари и предплатена карта Viva Card, за която кредитополучателите дължат такси, които са пряко свързани с договора за паричен заем /издаване на карта – 30 лв. и такса за зареждане на карта – 10 лв./ и косвено свързани /преиздаване на карта – 30 лв., такса неактивност – 3 лв./. Съгласно приложения с документите рамков договор за издаване на електронни пари и предплатена карта Viva Card, „Клиентът“ дължи такса за издаване на платежен инструмент в размер на 30 лв. Рамковият договор е от 24. 04. 2025 г., на която дата е сключен и договор за паричен заем № 4149291, т.е. кредиторът е бил наясно с размера на таксата /30 лв./, но същата не е включена в размера на ГПР, видно от посочените в СЕФ допускания при изчисляването му, което от своя страна води до извода, че посочения в СЕФ размер на годишен процент на разходите - 61,93% е неверен, тъй като не включва такса за издаване на платежен инструмент.

Съгласно § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗПК "Общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисионни, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва

да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси."

Съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗПК „Годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит".

В представеното становище рег. №9 ВТ-03-676/18. 07. 2025 г. се сочи, че „Генериране на всякакъв вид други удостоверителни документи" е упоменато в Тарифата на дружеството, която е получена в офиса като „таен" клиент и след това като проверяващ, както и от жалбоподателя преди кандидатстването за кредит, който се съгласил с нея. Подобно на всички кредитни институции /банки/ и финансови институции в Тарифа са изведени този вид административни и допълнителни услуги и цената за тях. Изрично е записано кои са безплатни и за кои се дължи административна такса." При прегледа на Тарифа на „Вива Кредит" АД, относима към предлаганите договори за паричен заем в сила от 07. 04. 2025 г., публикувана на официалния сайт на кредитора и поставена на видно място в офиса в [населено място], ул. Радецка" № 3, актуална Тарифа на „Вива Кредит" АД, относима към предлаганите договори за паричен заем в сила от 01. 07. 2025 г., кредитополучателите дължат следните разходи, които са свързани с договора за кредит:

- Такса удостоверение за наличие на активен кредит/актуален дълг - 50 лева с ДДС;
- Такса удостоверение за липса на просрочия - 50 лева с ДДС;
- Такса удостоверение за липса на задължения - 50 лева с ДДС и др.

Съгласно чл. 5, ал.1 от Закона за потребителския кредит, преди потребителят да е обвързан от предложение или от договор за предоставяне на потребителски кредит, кредиторът или кредитният посредник предоставя своевременно на потребителя съобразно изразените от него предпочитания въз основа на предлаганите от кредитора условия на договора, необходимата информация за сравняване на различните предложения и за вземане на информирано решение за сключване на догово за потребителски кредит. Поради това административният орган е обосновал заключение, че в случая информацията в СЕФ, предоставена на потребителя на 24. 04. 2025 г. - Част III. Разходи по кредита, т. 2 и т. 4, касаеща размера на ГПР - 61, 93% и всеки друг разход, свързан с договора за кредит, е невярна и следователно е подвеждаща, и е възможно да въведе в заблуждение средния член от групата потребители, който да вземе решение да сключи договор за паричен заем точно с този кредитор, което решение не би взел без използването на тази практика, ако е получил вярна предварителна информация относно размера на ГПР и свързаните разходи с договора за кредит, които ще дължи при обслужване на, кредита. Впоследствие потребителят е обвързан с договор за паричен заем от 24. 04. 2025 г., рамков договор за издаване на електронни пари и предплатена карта Viva Card от 24. 04. 2025 г. и застраховка „Сигурност М."

Въз основа тези мотиви е издадена Заповед № 6723/ 06. 08. 2024 г. на Председателя на Комисията за защита на потребителите, с която на дружеството на основание чл. 68л, ал. 1 във вр. с чл. 68в във вр. с чл. 68д, ал. 1 във вр. с чл. 68г, ал. 4 от Закона за защита на потребителите е забранено при упражняване на своята дейност да използва нелоялна заблуждаваща търговска практика, а именно кредиторът да предоставя невярна и подвеждаща информация в Стандартен европейски

формуляр за размера на годишния процент на разходите, като не включва в него възнаграждението за застрахователната премия и такса издаване на карта Viva Card и попълва в СЕФ „Неприложимо за този вид кредит“ в Част III. Разходи по кредита, т.4. Свързани с договора разходи /т.4.1., т. 4.2., т. 4.3, т. 4.4./ в офис на „Вива Кредит“ АД, находящ се в [населено място], [улица], осъществявайки състава на нелоялна заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68д, ал. 1, предложение 1 /съдържа невярна информация и следователно е подвеждаща/, във връзка с чл. 68г, ал. 4 във връзка с чл. 68в от Закона за защита на потребителите.

В хода на съдебното производство в качеството на свидетели са разпитани А. Л. и Б. Б., служители на „Вива Кредит“ АД, в чиито показания е посочено, че застраховката се сключва единствено по желание на клиента, както и единствено по негово искане се издава и карта Viva Credit.

При така установеното от фактическа страна, съдът приема от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в срок, от легитимирано за това лице и срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт.

Разгледана по съществото, същата е основателна, поради следните аргументи:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в кръга на предоставените му правомощия, съгласно чл. 68л, ал. 1 от ЗЗП, който предвижда, че когато КЗП установи, че търговската практика е нелоялна, председателят на КЗП издава заповед, с която забранява прилагането на търговската практика.

Заповедта е издадена в предвидената от закона форма, като съдържа изискуемите, съгласно чл. 59, ал. 2 АПК, реквизити - наименование на органа, наименование на акта, адресат, фактически и правни основания, разпоредителна част. В заповедта точно е описано какво представлява заблуждаващата нелоялна търговска практика – предоставяне на невярна и подвеждаща информация чрез СЕФ относно ГПР. Изчерпателното посочване, както на правните, така и на фактическите основания за издаването ѝ, е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на жалбоподателя да организира адекватно защитата си. Не е нарушено и накърнено правото на защита на жалбоподателя в хода на производството, за съществуването на което същият е бил уведомен и са изискани от него писмени обяснения и доказателства.

В случая спорният по делото въпрос е дали използваната от дружеството търговска практика може да се квалифицира като нелоялна заблуждаваща практика по смисъла на чл. 68д, ал. 1 предл. 1 във вр. с чл. 68г, ал. 4 във вр. с чл. 68в от ЗЗП. Отговорът на този въпрос изисква предварително да се отговори на въпроса следва ли в размера на ГПР да се включи размерът на застрахователната премия, както и таксата за издаване на карта Viva Credit.

Защитата на потребителите от нелоялни търговски практики е уредена в Глава четвърта, раздел IV на ЗЗП, като българският закон възпроизвежда Директива 2005/29/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Регламент /ЕО/ № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета.

Нормата на чл. 68в от ЗЗП предвижда забрана на нелоялните търговски практики. Според разпоредбата на чл. 68 г, ал. 4 от ЗЗП нелоялни са и заблуждаващите и агресивните търговски практики по чл. 68д - 68к.

Преценката дали пазарното поведение на търговеца осъществява състава на заблуждаваща търговска практика, като проявна форма на забранена нелоялна търговска практика, следва да

бъде извършвана за всеки отделен случай при съвкупна и обективна оценка на доказателствата. Търговска практика е заблуждаваща, когато съдържа невярна информация и следователно е подвеждаща или когато по някакъв начин, включително чрез цялостното ѝ представяне, заблуждава или е в състояние да въведе в заблуждение средния потребител, дори и ако представената информация е фактически точна относно някое от обстоятелствата, посочени в ал. 2, и има за резултат или е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което той не би взел без използването на търговската практика /чл. 68д, ал. 1 от ЗЗП/.

Съгласно § 13, т. 23 от ДР на ЗЗП „търговска практика“ е всяко действие, бездействие, поведение, търговска инициатива или търговско съобщение, включително реклама и маркетинг, от страна на търговец към потребител, което е пряко свързано с насърчаването, продажбата или доставката на стока или предоставянето на услуга на потребителите.

При преглед на относимата нормативна уредба следва да се направи изводът, че фактическият състав на нарушението изисква кумулативно наличие на три обективни елемента: 1/ Да е налице търговска практика, свързана с предлагането на стоки и услуги; 2/ Тази търговска практика да съдържа невярна информация, която да е подвеждаща; 3/ Тази търговска практика да има за резултат или да е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което потребителят не би взел без използването на търговската практика.

Съгласно легалната дефиниция, съдържаща се в § 13, т. 1 от ЗЗП, "потребител" е всяко физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност, и всяко физическо лице, което като страна по договор по този закон действа извън рамките на своята търговска или професионална дейност. Клиенти на такъв договор са именно физическите лица, като услугата, която се предоставя не е за търговска или професионална дейност, т. е. отговарят на изискванията за потребител по смисъла на ЗЗП. Предоставеният кредит представлява "услуга" по § 13, т. 14 от ЗЗП, доколкото може да бъде определен като материална или интелектуална дейност, която се извършва по независим начин, предназначена е за друго лице и не е с основен предмет прехвърляне владение на вещ. Безспорно предоставянето на информация относно основните елементи на договора, и по-конкретно определяне на ГПР и общите разходи по договор за потребителски кредит, могат да бъдат определени като действия от страна на търговеца насочени към потребител, които са пряко свързани с насърчаването, продажбата или доставката на стока или предоставянето на услуга и като такива представляват търговска практика.

Не всяка невярна информация във връзка с договора за кредит между търговец и потребител би могла да се определи като подвеждаща. В чл. 68д, ал. 2 от ЗЗП са посочени обстоятелствата, които са от такава значимост за потребителя, че непредоставянето от търговеца на точна и пълна информация по отношение на тези обстоятелства може да се определи като подвеждаща нелоялна търговска практика. Сред изброените са цената или начина на нейното изчисляване, или съществуването на специфично предимство по отношение на цената /чл. 68д, ал. 2, т. 4 от ЗЗП/. В случая, ГПР и общите разходи по потребителските кредити представляват информация, от която може да се изчисли цената на услугата. Ето защо даването на невярна и следователно подвеждаща информация относно ГПР може да се определи като нелоялна търговска практика.

Спорният по делото въпрос е подлежат ли на включване в размера на ГПР застрахователната премия и таксата за издаване на карта Viva Credit. Изискванията към договора за потребителски кредит, както и към преддоговорната информация и начина на изчисляване на годишния процент на разходите се уреждат от Закона за потребителския кредит /ЗПК/. Законът има за цел да осигури защита на потребителите чрез създаване на равноправни условия за получаване на потребителски кредит, както и чрез насърчаване на отговорно поведение от страна на

кредиторите при предоставяне на потребителски кредит. В чл. 6 от ЗПК е регламентирано задължението на кредитора да предоставя подходящи разяснения на потребителите, позволяващи им да преценят доколко предлаганият договор за кредит съответства на техните потребности и финансово състояние, както и да разяснява преддоговорната информация по чл. 5, която трябва да бъде предоставена, основните характеристики на предлаганите продукти и въздействието, което могат да окажат върху потребителите, в т. ч. последиците в случай на просрочени плащания от страна на потребителя. Съгласно разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Както е посочено в чл. 19, ал. 1 от ЗПК, годишният процент на разходите изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи /лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждания от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора/, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Годишният процент на разходите по кредита се изчислява по формула съгласно приложение № 1, като се вземат предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания. Понятието "общи разходи по кредита на потребителя" обхваща всякакви видове разходи, които потребителят следва да заплати и които са известни на кредитора, съответно разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, също се включват в тези разходи. В § 1, т. 1 от ЗПК се съдържа легалната дефиниция на понятието "общ разход по кредита за потребителя", това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси.

В чл. 3, б. "ж" от Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета е регламентирано, че "общи разходи по кредита за потребителя" означава всички разходи, включително лихва, комисиони, такси и всякакви други видове разходи, които потребителят следва да заплати във връзка с договора за кредит и които са известни на кредитора, с изключение на нотариалните разходи; разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, по-специално застрахователни премии, също се включват, ако в допълнение към това сключването на договор за услугата е задължително условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия. Транспонирането на чл. 3, б. "ж" от Директива 2008/48/ЕО е намерило точно отражение в § 1, т. 1 ДР на ЗПК.

Така дадените легални понятия изискват да се изследва въпросът дали сключване на договор за застраховка, както и закупуването на карта Viva Credit в случая е задължително условие за сключване на договора за кредит, поради което застрахователната премия и разходите по картата да са част от общите разходи по кредита, която следва да бъде калкулирана в ГПР. Видно от съдържанието на сключения договор за кредит, респ. съпътстващите го документи, сключването на застраховка от кредитополучателя не е задължително условие за сключване на договора за кредит, нито пък стойността на застраховката е включена в размера на отпуснатия кредит. Поради

това съдът приема, че в конкретния случай не е налице визираното в закона основание за включване на застрахователната премия в ГПР и същата не представлява разход по договора за кредит, доколкото двата договора не са свързани. Закупуването на карта Viva Credit също не е задължително условие за отпускане на кредита, като се установява от събраните по делото доказателства, че на клиентите се предоставя възможност за избор дали да закупят картата или да предплатят една месечна вноска по кредита /гарантираща вноска/.

Следва да се отбележи, че в хода на административното производство не са събрани доказателства относно броя на сключените договори за потребителски кредити, както и на тези, към които има сключени договори за застраховка и за предплатена карта. Поради това административният орган е обосновал своите изводи в несъответствие с чл. 35 от АПК, без да събере достатъчни доказателства в тази насока.

В обобщение на изложеното, настоящият съдебен състав приема, че в случая не се доказва от страна на "Вива Кредит" АД да е осъществен съставът на нелоялна търговска практика по чл. 68д, ал. 1 предложение 1, във връзка с 68г, ал. 4 във връзка с чл. 68в от ЗЗП. Събраните по делото доказателства изцяло опровергават извода на административния орган, че дружеството е предоставило невярна и подвеждаща информация относно размера на ГПР, като не включва в ГПР възнаграждението за застрахователна премия и разходите за предплатена карта Viva Credit. Това налага отмяна на оспорения административен акт, като постановен при неправилно прилагане на материалния закон.

При този изход на спора претенцията на оспорващото лице за присъждане на направените от него по делото разноски следва да бъде уважена.

Своевременно от страна на ответника е направено възражение за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение в размер на 6 000 /шест хиляди/ лева, което според съда е основателно. Съдът, като съобрази фактическата и правна сложност на делото, процесуалната активност на процесуалния представител, както и броя на проведените съдебни заседания, приема, че размерът на адвокатското възнаграждение трябва да бъде редуциран до 1200 /хиляда и двеста/ лева, което макар да надвишава минималния размер по чл. 8, ал. 2, т. 10 от Наредба № 1/ 09. 07. 2024 г. за възнаграждения за адвокатска работа, е съобразено с положения адвокатски труд по настоящото дело .

Поради това Комисията за защита на потребителите следва да бъде осъдена да заплати на „Вива Кредит“ АД направените по делото разноски в общ размер на 639, 11 евро, от които 25, 56 евро, представляващи равностойността на 50 /петдесет/ лева – заплатена държавна такса, и 613,55 евро, представляващи равностойността на 1200 /хиляда и двеста/ лева адвокатско възнаграждение.

По изложените аргументи и на основание чл. 172 от АПК, Административен съд – София град, Второ отделение, 53 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № 6723/ 06. 08. 2024 г. на Председателя на Комисията за защита на потребителите.

ОСЪЖДА Комисията за защита на потребителите да заплати на „Вива Кредит“ АД направените по делото разноски в размер на 639,11 евро.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

ПРЕПИСИ от решението да се изпратят на страните.

Съдия: